

JAARVERSLAG 2020

COMMISSIE MEIJERS

PERMANENTE COMMISSIE VAN DESKUNDIGEN IN
INTERNATIONAAL VREEMDELINGEN-, VLUCHTELINGEN-
EN STRAFRECHT

WOORD VOORAF

In september 2020 trad ik aan als voorzitter van de Commissie Meijers. Prof. Herman Meijers richtte deze Commissie op in 1991 en gaf haar aanvankelijk de naam Commissie Vijf voor Twaalf, om de urgentie van aandacht voor de stand van de democratie in Europa te benadrukken. Die urgentie is er helaas niet minder op geworden. De stand van de democratie in Europa baart ernstige zorgen. In het Oosten door de aantasting van de rechtsstaat, in het Westen door de Brexit en in het Zuiden door de onmacht en onwil om voor een goede opvang van asielzoekers te zorgen. Ook de sterke positie van extreemrechts in veel lidstaten vormt een bedreiging.

In de periode dat Herman Meijers voorzitter was van zijn Commissie was ik gedurende enige tijd zijn secretaris. Hij was belangrijk voor me. Hij moedigde me aan om mijn leven aan de wetenschap te wijden. Niet als een onbereikbare in zichzelf gekeerde nerd in een ivoren toren maar met een open oog voor de maatschappij, nationaal en internationaal. Herman Meijers was veeleisend voor zichzelf en zijn secretarissen maar werken voor hem, met hem, was zeer inspirerend. Een van de onderwerpen die hem nauw aan het hart lag was openbaarheid van bestuur. Openbaarheid is de ruggengraat van de democratie. Alleen bij openbare en transparante besluitvorming kunnen machthebbers worden gecontroleerd en verantwoordelijk worden gehouden. Nog altijd is de Commissie Meijers zeer alert op openbaarheid al is er ook meer aandacht gekomen voor de spanning die kan bestaan tussen openbaarheid en privacy.

Politici zijn geen wetenschappers en niet gekozen om wetenschappelijk onderzoek te doen. Zelfs als zij ervoor opgeleid zijn, ontbreekt hen daarvoor de tijd. Soms ook zijn de feiten ze niet welgevallig. De leden van de Commissie Meijers vinden het belangrijk dat politici goed geïnformeerd beslissingen nemen. Wij beperken ons niet tot het doen van onderzoek maar stellen ons ook ten doel de resultaten daarvan op een toegankelijke manier onder de aandacht van politici en het grotere publiek te brengen om de besluitvorming en het draagvlak daarvoor te verbeteren.

Toen Herman Meijers terugtrad als voorzitter werd hij opgevolgd door prof. Kees Groenendijk, een van mijn promotoren en ook een van mijn grote voorbeelden. Net als prof. Meijers brengt hij onvermoeibaar het falen van het EU migratiebeleid onder de aandacht op een innemende maar ook indringende manier. Hij leerde me onder meer dat een lange adem nodig is. Ook wijst hij er steeds opnieuw op in diverse gremia, waaronder de rechtspraak, dat het van belang is om eerst vanuit het Europese perspectief te kijken en daarna pas de nationale bril op te zetten. Verbreed je blik en kijk naar de burens voor inspiratie.

Het afgelopen jaar was, zacht uitgedrukt, geen best jaar voor de EU met in mijn ogen als meest beschamende dieptepunten de Europese reactie op de brand in vluchtelingenkamp Moria en de schorsing van de Poolse rechter Pawel Juszczyszyn enkel omdat hij onwelgevallige prejudiciële vragen had gesteld. Toch ben ik ervan overtuigd dat oplossingen op Europees niveau moeten worden gevonden.

Kees Groenendijk werd zeven jaar geleden opgevolgd door prof. Theo de Roos. Tot september van dit verslagjaar was hij voorzitter. Theo ben ik dankbaar voor het gespreide bed dat hij voor me heeft achtergelaten; onder meer het prachtige project Waken over de Rechtsstaat in Europa, is onder zijn voorzitterschap opgezet. Daarnaast heeft hij de organisatie verder geprofessionaliseerd, uitgebouwd en verjongd, met behoud van het karakter.

Tot slot een opmerking over een onderwerp waarmee ik me al langer mee bezig houd: de invloed van angst op regelgeving. Ik geloof dat de wijze waarop politici met problemen omgaan, vaak te maken heeft met angst. Angst om niet herkozen te worden, kan er bijvoorbeeld toe leiden dat zij angst voor de komst van migranten en nationalistische gevoelens aanwakkeren. Angst dat extreem rechts zal profiteren, maakt dat ze minder geneigd zijn een humanitair gezicht te tonen.

In mijn ogen is het enige juiste en eerlijke antwoord op angst: realisme, kennis van de feiten en transparantie over echte gevaren, mogelijke oplossingen en de voor- en nadelen daarvan. Ik hoop en verwacht dat de Commissie Meijers ook de komende jaren onafhankelijk de echte bedreigingen zal identificeren en aan de kaak zal stellen. Daarbij komt het erop aan om ambitieuze en wetenschappelijk onderbouwde oplossingen aan te dragen.

Ashley Terlouw, voorzitter

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
2. Missie en werkwijze van de Commissie Meijers	5
3. Activiteiten	6
4. Subcommissies	8
5. Organisatie	11
6. Nieuw lid aan het woord	12
7. Lijst van de commentaren	13
8. Ledenlijst	14

Inleiding

In 2020 heeft de Commissie Meijers zich, zoals gebruikelijk, ingezet voor het hooghouden van de rule of law, transparante besluitvorming, mensenrechten en toegang tot het recht in de Europese Unie.

2020 was het jaar dat de hele wereld hard werd geraakt door het coronavirus. Het virus heeft zijn beslag gelegd op de activiteiten van de Commissie Meijers. Een groot seminar kon niet doorgaan, werkbezoeken werden afgezegd en vergaderingen moesten online plaatsvinden. Gelukkig kon de Commissie Meijers op schrift even actief blijven als altijd. Dat was hard nodig, aangezien er dit jaar belangrijke juridische ontwikkelingen plaatsvonden op het gebied van de rechtsstaat, migratie en mensenrechten.

Ten aanzien van de rechtsstaat is het dit jaar ook voor het grote publiek duidelijk geworden welke gevaarlijke ontwikkelingen er te zien zijn in EU-lidstaten als Polen en Hongarije. De Commissie Meijers heeft zich gedurende het jaar hard gemaakt voor juridische stappen tegen deze lidstaten vanuit Nederland, bijvoorbeeld een statenklacht bij het Europees Hof van Justitie. Leidraad daarbij is een commentaar uit juni 2020, waarin een overzicht wordt gegeven van de juridische mogelijkheden die voor de lidstaten openstaan. De Europese rechtsorde staat of valt bij het respecteren van de rechtsstaat in alle lidstaten. De Commissie Meijers constateert met tevredenheid dat dit besef inmiddels breed lijkt te worden gedragen in de Nederlandse politiek en ambtenarij. Leden van de Commissie Meijers namen deel aan overleggen met topambtenaren en gaven in november 2020 een briefing aan minister Grapperhaus ter voorbereiding op een Europese Raad. De Commissie Meijers is verheugd dat er op 2 december 2020 een motie werd aangenomen in de Tweede Kamer, waarin het kabinet wordt opgedragen onderzoek te doen en de nodige voorbereidingen te treffen om met gelijkgezinde lidstaten een statenklacht tegen Polen te initiëren wegens het schenden van de beginselen van de rechtsstaat.

In september 2020 presenteerde de Europese Commissie een nieuw Migratie- en Asielpact, een groot pakket wetsvoorstellen om een nieuwe impuls te geven aan het Europese Asielsysteem. De Commissie Meijers heeft zich in het pact vastgebeten en schreef maar liefst zes commentaren op de wetsvoorstellen. Daarnaast schreef de Commissie twee brieven aan de Tweede Kamer ten behoeve van vergaderingen over het pact. Hoewel het pact een dappere poging is om de politieke patstelling in de Europese Unie te overbruggen, bevat het pact een aantal voorstellen die indruisen tegen de fundamentele rechten van migranten en het recht op een zorgvuldige asielpcedure. De Commissie Meijers zal hier gedurende het wetgevingstraject op blijven hameren.

2020 was voor de Commissie Meijers ten slotte het jaar waarin de voorbereidingen zijn getroffen voor het project "Waken over de Rechtsstaat in de EU". Met dit project, dat zal lopen van 2021 tot 2023, beoogt de Commissie Meijers zijn werkzaamheden op het gebied van de rechtsstaat substantieel uit te breiden. Meer hierover leest u onder het kopje 'voorblik'.

Missie en werkwijze

De missie van de Commissie Meijers

De Commissie Meijers waakt over Europese wetgeving die recht doet aan de principes van rechtsstatelijkheid en die voor allen die in Europa verblijven de fundamentele rechten van de mens garandeert.

Werkwijze

De Commissie Meijers bestaat uit een kern van ongeveer 30 deskundigen die hun expertise belangeloos ter beschikking stellen.

De leden bestaan voor het grootste deel uit wetenschappers, een kleiner deel komt uit de advocatuur, rechterlijke macht of uit het maatschappelijk middenveld.

Het dagelijks bestuur van de Commissie bestaat uit de voorzitter en twee vicevoorzitters. Het bestuur en de Commissie worden organisatorisch en inhoudelijk ondersteund door de secretaris. De secretaris voert in feite alle praktische werkzaamheden voor de Commissie uit, waaronder de communicatie met de belangrijkste stakeholders op Nederlands en Europees niveau. Het dagelijks bestuur vergadert doorgaans een keer per maand, de hele Commissie Meijers komt om de zes weken bij elkaar voor een plenair overleg.

Alle commissieleden zijn lid van een of meer van de vijf subcommissies en hebben onderling contact wanneer dat nodig is. De subcommissies richten zich op: (1) institutioneel recht, (2) asielrecht, (3) strafrecht, (4) vreemdelingenrecht en (5) privacy en non-discriminatie.

De kernactiviteit van de Commissie is het schrijven van commentaren op concept-wetgeving of op concept beleidsnota's. Het doel van de commentaren is om wetgeving en beleid te toetsen aan internationale mensenrechtelijke uitgangspunten en principes van rechtsstatelijkheid. De meeste commentaren worden geschreven in het Engels omdat daarin gereageerd wordt op Europese wetgeving en op Europees beleid. Alleen bij Nederlandse ontwikkelingen die ook een EU-rechtelijke dimensie hebben reageert de Commissie in het Nederlands.

In de plenaire vergadering of in de subcommissies wordt besloten op welke ontwikkelingen en signalen de Commissie actie onderneemt. In deze afweging is doorslaggevend in hoeverre een interventie van de Commissie toegevoegde waarde kan hebben ten opzichte van de activiteiten van andere NGO's en kennisinstellingen.

De follow-up van een commentaar kan variëren van gesprekken met politici, die het onderwerp in portefeuille hebben tot deelname aan een hoorzitting van het Nederlandse of Europese parlement. Om de contacten van de Commissie relevant en actueel te houden, onderhouden de secretaris en de commissieleden een netwerk in Brussel en in Nederland.

Activiteiten

Publicaties: brieven en commentaren

De Commissie Meijers heeft in 2020 achttien brieven en commentaren geschreven. Dit betroffen zowel korte brieven over een vergadering in de Tweede Kamer als uitgebreide beschouwingen over de behandeling van personen met een dubbele nationaliteit en de juridische mogelijkheden om stappen te ondernemen tegen schendingen van de rechtsstaat in andere EU-lidstaten. Ook publiceerde de Commissie Meijers een oproep tot politieke interventie vanwege de opschorting van het strafrechtelijke overleveringsverkeer naar Polen. De Commissie Meijers heeft uitgebreid gereageerd op het nieuwe Asiel- en Migratiepact middels zes notities en twee brieven.

Belangrijke bezoeken en bijeenkomsten

Wegens het coronavirus heeft de Commissie Meijers helaas verschillende gemaakte afspraken moeten afzeggen. Een aantal afspraken heeft online kunnen plaatsvinden.

In april en juni 2020 sprak de Commissie met verschillende Tweede Kamerleden over de rechtsstaat in de Europese Unie. De Commissie voerde achtereenvolgens gesprekken met Groothuizen (D66), Mulder (VVD), Van der Graaf (CU) en Omtzigt (CDA). In september 2020 nam de Commissie Meijers deel aan een interdepartementaal overleg over de rechtsstaat in de EU. De Commissie Meijers constateert met de tevredenheid dat de zorgen over de rechtsstaat inmiddels breed worden gedeeld in de Kamer en bij de betrokken ambtenaren. Bijzonder verheugd is de Commissie over de in november 2020 aangenomen motie van de leden Groothuizen (D66), Van Dam (CDA) en Buitenweg (GroenLinks) voor een onderzoek naar de mogelijkheden om Polen voor het Europees Hof van Justitie te dagen. De Commissie Meijers pleit al lange tijd voor de indiening van een dergelijke statenklacht. In november 2020 sprak de Commissie Meijers digitaal met Minister van Justitie en Veiligheid Ferdinand Grapperhaus over de rechtsstatelijke situatie in Polen. De Commissie Meijers heeft de Minister gewezen op de verschillende juridische en diplomatieke mogelijkheden om op te treden tegen de ontmanteling van de Poolse rechtsstaat.

In september 2020 vond, in het kader van de heidag van de Commissie Meijers, een seminar plaats over EU Agentschappen. EU Agentschappen zijn bestuurlijke lichamen van de Europese Unie die een deel van het EU-recht uitvoeren. Voorbeelden zijn de Europese Grens- en Kustwacht (Frontex), het Europees Openbaar Ministerie (EOM) en Europol. EU Agentschappen krijgen steeds meer bevoegdheden en verantwoordelijkheden. In het seminar is besproken voor welke rechtsstatelijke uitdagingen de Agentschappen staan en hoe kan worden gewaarborgd dat zij fundamentele rechten respecteren en daarvoor aansprakelijk zijn. Dr. Mira Scholten (Universiteit Utrecht) benadrukte de juridische ambiguïteit van veel EU Agentschappen: het is onduidelijk wat hun precieze bevoegdheden zijn en wat de grenzen daarvan zijn. Priscilla de Locht (European Data Protection Supervisor) sprak over de uitdagingen met betrekking tot het respecteren van privacyrechten bij de uitwisseling van persoonsgegevens tussen EU Agentschappen door middel van interoperabiliteit. Magdalena Silska (Frontex) sprak over het onafhankelijke Fundamental Rights Office dat door Frontex is opgericht, dat bevoegd is het handelen van Frontex te monitoren. Luca de Matteis (European Public Prosecutor's Office) wees erop dat veel wetgeving over het EPPO nog niet is uitgekristalliseerd. Er zijn nog veel stappen nodig om de accountability van het EPPO goed te regelen. De Commissie Meijers gaat in de jaren 2021-2023 verder aan de slag met dit thema binnen het project "Waken over de Rechtsstaat in de EU".

In december 2020 sprak de Commissie Meijers met ambtenaren van de Europese Commissie over het Schengen Evaluatie Mechanisme naar aanleiding van een notitie van de Commissie Meijers over de toekomst van Schengen. In het jaar 2021 staat over de toekomststrategie een gesprek gepland met Eurocommissaris Johansson (Migratie).

Verder waren de leden van de Commissie Meijers sprekers en of participanten bij de volgende evenementen:

- Hohenheimer Tage zum Migrationsrecht, 24-26 januari 2020.
- The state of the art of the transparency and accountability of the Council of the EU, the Adessium stakeholders session on Council transparency, Brussel, 2 maart 2020
- The European Union's External Action and International Law: A View From the Outside', the ESIL Interest Group 'EU as a Global Actor' 2 June 2020.
- Migratie ten tijde van het Corona virus, Nederlandse Ambassade te Rome, 23 september 2020.
- Protecting the Right to Protection in Times of COVID-19, International Centre for Migration Policy Development (ICMPD), 22 juni 2020.
- Let's make inclusive societies happen: Understanding the governance of superdiversity: past, present and futuresm, symposium Rotterdam, 15 mei 2020.
- Rondetafelgesprek AVG, Tweede Kamer, 19 november 2020.

Subcommissies

De leden van de Commissie Meijers zijn actief op een of meer expertisegebieden van de Commissie Meijers. Hieronder volgt een overzicht van de vijf subcommissies en wordt een korte toelichting gegeven over een aantal onderwerpen waarover de Commissie Meijers adviseerde of waarop actie werd ondernomen. Voor de volledige commentaren alsook voor een overzicht van alle commentaren van de Commissie Meijers verwijzen wij graag naar onze website www.commissie-meijers.nl.

Subcommissies Asiel- en Vreemdelingenrecht

De subcommissies asiel en vreemdelingenrecht hebben samen een zestal commentaren geschreven op het nieuwe Asiel- en Migratiepact van de Europese Commissie. Daarnaast schreef de Commissie twee brieven naar aanleiding van overleggen in de Tweede Kamer over het Pact. De Commissie Meijers is verheugd over het nieuwe initiatief op dit moeilijke beleidsterrein, maar heeft grote zorgen wat betreft de gevolgen van het pact voor de rechtsbescherming van fundamentele rechten. Een van de commentaren was gewijd aan de toekomst van Schengen. De Europese Commissie werkt aan een toekomstvisie over Schengen en de notitie van de Commissie Meijers doet een reeks aanbevelingen voor dit nieuwe beleid. Over het Schengenevaluatiemechanisme ging de Commissie in gesprek met beleidsmakers van de Europese Commissie. In 2021 is een gesprek gepland met Eurocommissaris Johansson over Schengen.

De Commissie Meijers constateert met tevredenheid dat de Europese Commissie als deel van het Asiel- en Migratiepact heeft voorgesteld dat de termijn waarna vluchtelingen in aanmerking komen voor een EU langdurig ingezetenenstatus wordt verlaagd van 5 naar 3 jaren. Hier heeft de Commissie Meijers in 2015 al voor gepleit in notitie CM1511 (zie website). Hiernaast heeft de subcommissie asiel een notitie geschreven over de asielprocedure op Curaçao en over de asielrechtelijke maatregelen in het kader van de coronacrisis.

Subcommissie Strafrecht

De subcommissie strafrecht heeft zich in het jaar 2020 beziggehouden met de opschorting van het overleveringsverkeer naar Polen vanwege de aantastingen van de rechtsstaat. De Commissie Meijers schreef over deze problematiek een oproep tot politieke interventie. In november 2020 ging de Commissie Meijers naar aanleiding hiervan in gesprek met Minister Grapperhaus en zijn ambtelijke ondersteuning.

Subcommissie Privacy en Non-discriminatie

De subcommissie schreef in 2020 een omvangrijke notitie over de discriminatie van personen met een dubbele nationaliteit. De notitie bespreekt de manieren waarop dubbele nationaliteit wordt gebruikt als selectiecriteria en hoe dit discriminatie in de hand werkt. De Commissie Meijers ging met verschillende partners in gesprek over de notitie en kwam tevens aan bod in een workshop op de Hohenheimer Tage 2021. Deze notitie vormde tevens de basis voor een reactie op het kabinetsvoorstel om de intrekingsgrond van de Nederlandse nationaliteit op grond van terroristische misdrijven permanent te maken.

De subcommissie schreef tevens een reactie op het antiracisme actieplan van de Europese Commissie. De Commissie doet aanbevelingen bij het naleveren van het EU-recht, bij de aanstelling van een antiracismecoördinator, en bij de monitoring van nationale praktijken. De voorzitter van de subcommissie privacy en non-discriminatie, Frederik Zuiderveen Borgesius, sprak in de Tweede Kamer over de ervaringen na twee jaar AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming).

Nieuwe gezichten

Nieuwe voorzitter: Ashley Terlouw

Per september 2020 heeft de Commissie Meijers een nieuwe voorzitter. Ashley Terlouw, hoogleraar rechtssociologie aan de Radboud Universiteit Nijmegen. Zij volgt Theo de Roos op, die voorzitter was sinds 2014. Ashley Terlouw kan buigen op een brede ervaring en expertise op het gebied van het vreemdelingen- en asielrecht. Binnen de rechtenfaculteit is zij voorzitter van het onderzoekscentrum voor Staat en Recht (SteR) en afdelingshoofd van de vaksectie rechtsociologie en migratierecht. Daarnaast is zij onder meer voorzitter van de redactie van het vakblad Asiel- en Migrantenrecht, lid van de professionele raad van het instituut voor mensenrechten en medisch onderzoek en lid van de Adviesraad van het Montaigne Centrum, onderzoekscentrum voor rechtspleging en conflictoplossing. Haar specialisaties betreffen asiel, gelijke behandeling en rechtspleging.

"Ik geloof in de EU, maar ik ben niet blind voor haar tekortkomingen. Ik geloof in de EU vanwege haar bijdrage aan de rule of law, democratische besluitvorming en vooral omdat zij ons na eeuwen van oorlogen 75 jaar vrede heeft gebracht. Ik geloof in de EU omdat ik in samenwerking geloof. Samenwerking is ook de kracht van de Commissie Meijers. In onze moderne wereld is wetenschap geen individuele activiteit maar het resultaat van samenwerking tussen mensen van verschillende disciplines gemotiveerd om op zoek te gaan naar verklaringen en oplossingen. Het is buitengewoon stimulerend om met onze Commissie samen te werken aan het bevorderen van een democratisch en rechtvaardig Europa"

Nieuwe secretaris: Willem Hutten

In september 2020 trad ook een nieuwe secretaris aan. Willem Hutten volgt Nejra Kalkan op, die secretaris was van januari 2016 tot juni 2020. Willem Hutten studeerde EU-recht en filosofie aan de Universiteit van Amsterdam en is werkzaam geweest als juridisch medewerker bij een advocatenkantoor en bij de Rechtbank Midden-Nederland. Daarna was hij vanaf januari 2019 docent migratierecht en mensenrechten aan de Vrije Universiteit Amsterdam.

"De Commissie Meijers doet al decennialang belangwekkend werk ten aanzien van de rechtsstaat en de grondrechten. Op veel thema's gaat het hard de verkeerde kant op en daarom kan er in onze commentaren soms nog wel een schepje bovenop. Ik hoop daar als secretaris aan bij te kunnen dragen."

Nieuwe projectmedewerker: Tamara Karg

Tamara Karg is sinds april 2020 stagiair en sinds november 2020 medewerker van de Commissie Meijers. Zij studeerde rechten aan de Universiteit van Wenen en studeerde in 2020 af aan de Vrije Universiteit Amsterdam in het Masterprogramma International Technology Law. Vanaf januari 2021 zal zij zich volledig gaan richten op de uitvoering van het rechtsstaatproject van de Commissie Meijers.

"Het is niet langer vanzelfsprekend dat de fundamentele rechtsbeginselen van de rechtsstaat en de burgerrechten de basis vormen van de EU. De EU reageert nog onvoldoende op rechtsstatelijke ontwikkelingen in de EU. Des te belangrijker is het voor mij om de komende jaren voor de Commissie Meijers te werken aan ons nieuwe project "Waken over de rechtsstaat in de Europese Unie", dat zich zal richten op de rechtsstatelijke achteruitgang in zowel de EU als haar lidstaten."

Nieuwe vice-voorzitter: Evelien Brouwer

Evelien Brouwer is in oktober 2020 Jannemieke Ouwerkerk opgevolgd als vice-voorzitter van de Commissie Meijers. Evelien Brouwer is universitair docent migratierecht aan de Vrije Universiteit Amsterdam. Ze is lid van de Commissie Meijers sinds 2002 en was van 1997 tot 2002 werkzaam als secretaris.

“De kracht van de Commissie Meijers ligt in zowel de expertise van haar leden, als de constructieve wijze waarop we met onze commentaren een bijdrage trachten te leveren aan de bescherming van rechtsstaat in Europa: of het nu de rechten van verdachten of migranten betreft, openbaarheid van bestuur, of het recht op privacy en non-discriminatie. Doordat de Commissie ook nog eens uit loyale en sympathieke mensen bestaat, is het niet alleen een voorrecht maar ook een plezier om hier lid en vice-voorzitter van te zijn.”

Organisatie: leden en ondersteunende partners

Financiering

De Commissie Meijers is een onafhankelijke organisatie die financieel gesteund wordt door zeven organisaties: *Stichting Migratierecht Nederland, Stichting Democratie en Media, VluchtelingenWerk Nederland, het College voor de Rechten van de Mens, het UAF, het NJCM en Radar/ Artikel 1.*

De *Stichting Migratierecht Nederland* (SMN) biedt ook praktische ondersteuning door onder meer kantoorruimte beschikbaar te stellen en de secretaris formeel in dienst te hebben.

Vooruitblik

In de komende jaren zal de nadruk van het werk van de Commissie Meijers liggen op het nieuwe project "Waken over de Rechtsstaat in de EU". Dit project gaat over de rechtsstatelijke crises in verschillende EU-lidstaten en over de toenemende macht van EU Agentschappen. De Commissie Meijers gaat zich hiermee bezig houden door het organiseren van congressen en seminars en door meer samen te werken met andere organisaties in de EU. De Commissie Meijers is het Gieskes Strijbis Fonds zeer erkentelijk voor het mede mogelijk maken van dit project.

Nieuw lid aan het woord

Interview met dr. Melanie Fink, lid van de Commissie Meijers sinds oktober 2020

1. Kun je iets meer over jezelf en je achtergrond vertellen?

Ik heb rechten gestudeerd aan de Universiteit Wenen in Oostenrijk. Daar heb ik een bijzondere interesse ontwikkeld voor internationaal publiekrecht en EU recht, vooral op het gebied van de bescherming van mensenrechten. Vervolgens begon ik in Wenen als docent aan het Instituut voor Internationaal Publiekrecht en Europees Recht. Toen kreeg ik de mogelijkheid met een beurs van de Austrian Academy of Sciences aan een PhD traject te beginnen over het EU-Agentschap Frontex. Omdat er op dat vlak veel expertise is in Leiden, ben ik naar het Europa Instituut aan de Universiteit Leiden gekomen om mijn proefschrift te schrijven in een partnerschap tussen beide universiteiten. Een half jaar mocht ik aan het Lauterpacht Centre for International Law aan de Universiteit Cambridge onderzoek doen.

Mijn proefschrift verdedigde ik drie jaar geleden in Leiden. Sindsdien ben ik werkzaam aan de Universiteit Leiden, eerst als postdoc en nu als Universitair Docent. Naast het verzorgen van onderwijs op het gebied van Europees recht doe ik onderzoek op het gebied van EU recht en internationaal publiekrecht met een focus op de aansprakelijkheid voor mensenrechtenschendingen.

Ik heb net een grote beurs gekregen: de APART-GSK Grant van de Austrian Academy of Sciences. Daarmee mag ik vier jaar lang onderzoek doen naar de mogelijkheden voor particulieren om de EU aansprakelijk te stellen voor mensenrechtenschendingen. Vanaf juni 2021 zal het project worden uitgevoerd aan de Central European University in Wenen. Ook zal ik verblijven aan het European University Institute (Florence, Italië) en de Universidade Católica Portuguesa (Lissabon, Portugal). Gedurende deze periode blijf ik wel verbonden aan de Universiteit Leiden als parttime universitair docent aan het Europa Instituut.

2. Wat is de reden dat je lid bent geworden van de Commissie Meijers? Wat zie je als je persoonlijke rol binnen de CM?

Al tijdens het schrijven van mijn proefschrift kwam ik vaak adviezen van de CM tegen. Ik was erg onder de indruk van deze adviezen, omdat ze de moeilijke balans vinden tussen kort, praktisch en *to the point*, maar toch gegrond in een diepe kennis van en inzicht in de materie. Omdat er experts met verschillende achtergronden samenwerken, wordt een onderwerp van verschillende kanten benaderd. Dat maakt de adviezen ontzettend belangrijk.

Voor mij vormt de CM vooral een belangrijke schakel tussen mijn werk als onderzoeker en zowel de politiek alsook het bredere publiek. Het is heel uitdagend om als onderzoeker je werk toegankelijk te maken voor een breder publiek en ervoor te zorgen dat het bij de beleidsmakers terecht komt. De CM werkt als team met een stem. Dat er experts met verschillende achtergronden samenwerken helpt de vraagstukken van verschillende kanten te benaderen en geeft de adviezen meer gewicht en autoriteit. Ik hoop door mijn expertise op het gebied van mensenrechten, aansprakelijkheid en EU agentschappen inhoudelijk bij te kunnen dragen aan de adviezen van de CM.

3. Aan welke adviezen van de CM heb je bijgedragen? Wat zie jij als belangrijkste thema's voor de toekomst?

Omdat ik nog niet zo lang lid ben is dat nog niet ontzettend veel. Wel kon ik al bijdragen aan een reeks van adviezen over het EU Asiel- en Migratiepact, met name de notitie over de Screening Verordening. Momenteel werk ik met de leden aan twee notities over Frontex.

Ik denk dat in de toekomst vooral de thema's *rule of law*, EU agentschappen en digitalisering belangrijk zullen zijn. Ik ben daarom ook bijzonder blij voorzitter te mogen zijn van een groep binnen de CM die specifiek naar de uitdagingen kijkt die we bij EU agentschappen zien. Ik hoop me daar vooral in te kunnen zetten voor prioriteiten op het gebied van *access to justice*. Dat sluit ook heel goed aan mijn toekomstige onderzoeksproject aan.

4. Wat weten de meeste collega's niet van jou?

Ik ben een fanatieke *aerial acrobat*. Dat is een circusdiscipline met acrobatiek op in de lucht hangende apparaten. Ik hou vooral van *aerial silks* en hang dus elke vrije minuut op een doek in de lucht. Corona heeft het trainen helaas heel moeilijk gemaakt, maar ik hoop dat snel weer op te kunnen pakken als we weer naar de sporthal mogen.

Lijst van de Brieven, Notities en Commentaren

CM2001 Brief over de Informele JBZ-Raad van 23 en 24 januari 2020

CM2002 Brief over de JBZ-Raad van 12 en 13 maart

CM2003 Vervolmaatregelen aanpak coronavirus (migratieketen)

CM2004 Note on steps to take towards the improvement of the transparency of Council decision making during the upcoming EU Presidency of the Federal Republic of Germany

CM2005 EU-relevant “rule of law” protection instruments, procedures, policies and tools: an overview of available instruments

CM2006 Notitie aangaande de asielprocedure op Curaçao

CM2007 EAW surrender to Poland suspended - Call for political intervention to protect the rule of law in EU Member States

CM2008 Brief over de JBZ-Raad van 13 november 2020 (EU migratie- en asielpact)

CM2009 General comments of the Meijers Committee on the New Pact on Migration and Asylum 2020

CM2010 Meijers Committee Comments on the Migration Pact – Asylum Screening Regulation

CM2011 Meijers Committee Recommendations for a new Strategy on the Future of Schengen

CM2012 Meijers Committee Comments on the Migration Pact – The Asylum and Migration Management Regulation

CM2013 Meijers Committee Comments on the Migration Pact – Crisis and Force Majeure Regulation

CM2014 Meijers Committee Comments on the Migration Pact – Asylum Procedures Regulation

CM2015 Reactie van de Commissie Meijers op het voorstel van rijkswet tot aanpassing van de Grondwet, strekkende tot toevoeging van bepalingen inzake het lidmaatschap van de Europese Unie

CM2016 Policy brief on ‘Differential treatment of citizens with dual or multiple nationality and the prohibition of discrimination’

CM2017 Comments on the EU Anti-Racism Action Plan 2020-2025

CM2018 Brief over de JBZ-Raad van 14 december 2020 (Migratie- en asielpact)

8. Overzicht Leden 2020

Het dagelijks bestuur

Voorzitter

prof. mr. A.B. Terlouw

- Hoogleraar Rechtssociologie, Radbaud Universiteit Nijmegen

Vicevoorzitters

dr. E.R. Brouwer

- Universitair docent migratierecht, Vrije Universiteit Amsterdam

dr. M. den Heijer

- Universitair docent internationaal recht, Universiteit van Amsterdam

Secretaris

mr.drs. W.K. Hutten

Projectmedewerker

T. Karg LL.M.

Leden

prof. mr H. Battjes

- Hoogleraar Europees asielrecht, Vrije Universiteit Amsterdam

dr. E. De Busser

- Universitair docent Cyber Security Governance, Universiteit Leiden

dr. M. Fink

- Postdoctoraal onderzoeker migratierecht, Universiteit Leiden

dr. W. Geelhoed

- Universitair docent straf(proces)recht, Rijksuniversiteit Groningen

prof. mr. C.A. Groenendijk

- Emeritus-hoogleraar rechtssociologie, Radboud Universiteit Nijmegen

dr. E. Hilbrink

- Docent Europees en internationaal recht, Vrije Universiteit Amsterdam

dr. H. Hijmans

- Directeur van de Belgische Gegevensbeschermings-autoriteit

dr. M.Z. Hillebrandt

- Postdoctoraal onderzoeker, Eric Castrén Institute of International Law and Human Rights, Universiteit van Helsinki

mr. R. Van der Hoeven

- Partner bij Nauta Dutilh Advocaten

mr. D. Houtzager

- Senior Programmamanager bij ZonMw

A. Kruyt

- Interimmanager
- Oprichter en oud-directeur Landelijk bureau racismebestrijding

prof. mr. J. Morijn

- Lid van het College voor de Rechten van de Mens
- Lid van de Adviescommissie voor Vreemdelingenzaken
- Bijzonder hoogleraar recht en politiek in de internationale betrekkingen, Rijksuniversiteit Groningen

mr. E. Nissen

- Promovendus, Centrum voor Migratierecht, Radboud Universiteit Nijmegen

prof. mr. P.A. Nollkaemper

- Hoogleraar internationaal publiekrecht, Universiteit van Amsterdam

mr. dr. L.A. Van Noorloos

- Universitair docent straf(proces)recht, Universiteit van Tilburg

mr. T.J.P. van Os van den Abeelen

- Voormalig raadsheer Gerechtshof Den Haag

prof. mr. J.W. Ouwerkerk

- Hoogleraar Europees strafrecht, Universiteit Leiden

mr. N. Pinto

- Coördinator-netwerker bij IDEM Art. 1/ Radar

mr. S. Rafi

- Programmamanager Strategisch

Procederen, Vluchtelingenwerk Nederland

prof. dr. J.J. Rijpma

- Hoogleraar Europees recht, Universiteit Leiden

prof. mr. Th.A. De Roos

- Emeritus hoogleraar strafrecht, Universiteit van Tilburg

mr. D. Schaap

- Advocaat-Partner Inigo Advocaten

mr. dr. A.M.G. Smit

- Senior Raadsheer, Gerechtshof Den Bosch

mr. N. Tuijn

- Senior raadsheer afdeling strafrecht, Gerechtshof Den Bosch

mr. dr. S. Van den Velden

- Onafhankelijke deskundige evaluaties Europese Commissie, Schrijver
- Voormalig medewerker Ministerie J&V, Europese Commissie, Nederlandse Permanente Vertegenwoordiging EU

mr. dr. K. De Vries

- Universitair hoofddocent staats- en bestuursrecht, Vrije Universiteit Amsterdam

mr. B. Wegelin

- Advocaat bij Van der Woude De Graaf Advocaten

mr. S.J. Van der Woude

- Advocaat, Van der Woude de Graaf Advocaten te Amsterdam

prof. dr. F. Zuiderveen Borgesius

- Hoogleraar ICT en Privaatrecht, Faculteit der Natuurwetenschappen, Wiskunde en Informatica, Radboud Universiteit Nijmegen

mr. dr. K.M. Zwaan

- Onderzoeker migratierecht, Radboud Universiteit Nijmegen

COMMISSIE MEIJERS

**PERMANENTE COMMISSIE VAN DESKUNDIGEN IN
INTERNATIONAAL VREEMDELINGEN-, VLUCHTELINGEN-
EN STRAFRECHT**

██████████

BEZOEK- EN POST ADRES

Surinameplein 124 III
1058 GV Amsterdam

TELEFOONNUMMER

(+31) 020 362 0505

E-MAIL

post@commissie-meijers.nl